

UNIVERSITATEA

Dimitrie Cantemir

Târgu Mureș, România
Str. Bodoni Sándor nr. 3-5
Tel.: +40-365-401.127
Fax: +40-365-401.125
E-mail: universitate@cantemir.ro
Web: www.cantemir.ro

FACULTATEA DE DREPT

Ghid pentru elaborarea și redactarea lucrărilor de licență și de disertație de către absolvenții Facultății de Drept a Universității „Dimitrie Cantemir” din Târgu-Mureș în anul universitar 2025-2026

I. CERINȚE GENERALE

1.1. Elaborarea, redactarea și susținerea lucrărilor de licență/disertație constituie o componentă importantă a procesului de evaluare a nivelului de pregătire profesională a studenților, dobândită în timpul studiilor universitare de licență/masterat.

Lucrările de licență trebuie să ateste nivelul de stăpânire de către studenți a problematicei teoretice și practice a temelor analizate, utilitatea practică a analizelor și propunerilor formulate, capacitatea lor de a utiliza diverse metodologii de investigare științifică și de redactare a lucrărilor cu respectarea standardelor universitare de calitate.

Lucrările de disertație trebuie să demonstreze cunoașterea științifică avansată a temei abordate, utilitatea practică a analizelor și propunerilor formulate, precum și modalități de validare științifică a acestora. Prin conținutul său tematic, obiective, metodologie și conținut aplicativ, lucrarea de disertație trebuie să reprezinte un progres semnificativ în raport cu cerințele normale existente față de o lucrare de licență.

Suportul bibliografic al lucrării de licență / disertație trebuie să facă dovada că autorul acesteia a parcurs principalele lucrări de referință ale domeniului, din ultimii ani, atât din literatura de specialitate internațională, cât și din cea autohtonă.

1.2. Proba de prezentare și susținere publică a lucrării de licență / de disertație constă în expunerea sintetică, clară și coerentă de către candidat a obiectivelor, structurii, metodologiei utilizate, rezultatelor obținute și concluziilor cercetării, urmată de răspunsul la întrebările și clarificările solicitate de membrii comisiei de examen.

1.3. Scopul prezentului Ghid este de a furniza studenților și masteranzilor un set de reguli generale pentru elaborarea și redactarea lucrărilor, astfel încât acestea să îndeplinească cerințele universitare pentru lucrări științifice de nivel licență/masterat.

1.4. Lucrările de licență/disertație trebuie să cuprindă elemente de originalitate și creativitate, fiind interzisă generarea lor cu ajutorul instrumentelor de inteligență artificială, plagierea și traficul acestora.

1.5. Întreaga responsabilitate pentru respectarea acestor cerințe le revine studenților, iar orice faptă de traficare a lucrărilor de finalizare a studiilor, plagiat sau plagiat asistat constituie abatere

gravă de la normele de etică și deontologie în activitatea didactică și de cercetare universitară, fiind sancționată ca atare.

1.6. Nerespectarea acestui ghid determină respingerea cererilor de susținere a lucrărilor de licență/disertație în fața comisiilor examenului de licență/disertație ale Universității „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș.

II. STABILIREA ÎNDRUMĂTORILOR ȘI ALEGEREA TEMELOR DE LICENȚĂ/DISERTAȚIE

2.1. Lista cadrelor didactice care îndrumă elaborarea lucrărilor de licență/disertație și temele propuse de acestea poate fi consultată la secretariatul Facultății de Drept. Aceste liste pot fi afișate și la avizierul facultății și pe pagina web a Universității „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș (www.cantemir.ro).

2.2. Pentru motive temeinic motivate științific, decanul facultății poate aproba, la propunerea studenților și cu avizul favorabil al îndrumătorilor, și alte teme pentru lucrările de licență/disertație.

2.3. (1) Pot îndruma lucrări de licență cadre didactice care au cel puțin titlul didactic de asistent universitar și titlul științific de doctor în domeniul temei lucrării de licență sau într-un domeniu înrudit.

(2) Pot îndruma lucrări de disertație cadre didactice care au cel puțin titlul didactic de lector universitar și titlul științific de doctor în domeniul temei lucrării de disertație sau într-un domeniu înrudit.

2.4. Fiecare student are obligația de a opta pentru un anumit îndrumător și pentru tema lucrării de licență/disertație. Opțiunea studentului trebuie să fie însoțită de acordul îndrumătorului și aprobarea decanului facultății.

III. STRUCTURA LUCRĂRILOR DE LICENȚĂ/DISERTAȚIE

3.1. Fiecare lucrare va fi realizată sub forma unui singur document. În raport cu problematica teoretică și practică a temei analizate, lucrarea de licență / disertație va avea o întindere de 40-60 de pagini.

3.2. Lucrarea va cuprinde următoarele elemente: coperta lucrării (a se vedea Anexa nr. 1); planul lucrării (a se vedea Anexa nr. 2); sinteza lucrării (*abstractul*); obiectivele și ipotezele de lucru, după caz; metodele de lucru / cercetare; conținutul teoretic al temei analizate; concluziile și eventualele implicații practice ale lucrării. Lucrarea poate cuprinde și o „listă de abrevieri”, utilizate efectiv în cuprinsul lucrării.

3.3.1. Coperta lucrării va cuprinde antetul, denumirea „Lucrare de licență/disertație”, denumirea temei, îndrumătorul științific, autorul, localitatea și anul finalizării lucrării (a se vedea Anexa nr. 1).

3.3.2. Sinteza sau abstractul lucrării, redactat în limba engleză, cuprinde o prezentare sintetică a structurii lucrării, problematica teoretică și practică a temei analizate, precum și elementele care prefigurează necesitatea și utilitatea lucrării propuse. Pot fi prezentate sintetic și alte aspecte, precum cercetările existente în domeniul temei analizate, limitele acestora și motivația opțiunii pentru tema aleasă.

3.3.3. Obiectivele și ipotezele de lucru cuprind enunțarea obiectivelor generale și specifice, precum și, dacă este cazul, formularea explicită a ipotezelor de lucru.

3.3.4. Metodele de lucru / cercetare cuprind o prezentare sintetică a principalelor metode de cercetare științifică utilizate pentru elaborarea lucrării (analitică, diacronică, sistematică, sistemică, comparativă etc.) și particularitățile acestora în raport cu tema lucrării de licență/disertație.

3.3.5. Conținutul teoretic al temei analizate va cuprinde prezentarea cercetărilor științifice existente și relevante din domeniul temei investigate. În acest sens, vor fi prezentate principalele teorii și soluții practice propuse pentru rezolvarea diverselor aspecte ale temei analizate, precum și limitele acestora. Prezentarea cercetărilor anterioare se va realiza după criterii precis determinate, care pot fi cronologice, tematice ori de altă natură. Această parte a lucrării va fundamenta opțiunile și soluțiile propuse de student în legătură cu diversele aspecte ale temei investigate. În raport cu specificul fiecărei teme analizate, aceste elemente vor fi grupate în capitole, subcapitole etc. Această parte a lucrării va include și lista bibliografică.

3.3.6. Concluziile și eventualele implicații practice ale lucrării vor prezenta, în sinteză, soluțiile propuse pentru rezolvarea aspectelor supuse cercetării și modalitățile de materializare practică a acestora.

IV. NORME PENTRU REDACTAREA LUCRĂRILOR

4.1. Pentru redactarea lucrărilor vor fi respectate normele stabilite de Academia Română pentru elaborarea operelor științifice.

4.2. Lucrările vor fi redactate respectând următoarele norme de tehnoredactare: font Times New Roman; format A4; marginile: stânga 3 cm; sus, jos și dreapta 2 cm; la 1,5 rânduri; dimensiunile textului de 12 și a subsolurilor de 10.

4.3. Părțile lucrărilor vor fi numerotate cu o cifră romană (I, II, III etc). Elementele din conținutul lucrărilor vor fi numerotate astfel: capitolele cu o cifră arabă (1, 2, 3 etc.), secțiunile cu un grup de două cifre arabe (1.1., 1.2., 1.3. etc), subsecțiunile cu un grup de trei cifre arabe (1.2.1., 1.2.2., 1.2.3. etc). Celelalte elemente vor fi cotate folosindu-se literele alfabetului român, mai întâi cele în format mare și apoi cele în format mic. Exemplu:

PARTEA III.

CONȚINUTUL TEORETIC AL LUCRĂRII DE LICENȚĂ / DISERTAȚIE

(12 pt, îngroșat, centrat)

CAPITOLUL 1. ANALIZA TEORETICĂ ȘI PRACTICĂ A CAPACITĂȚII CIVILE DE EXERCİȚIU

(12 pt, îngroșat, centrat)

1.1. CONȚINUTUL CAPACITĂȚII CIVILE DE EXERCİȚIU

(12 pt, neîngroșat, centrat)

1.1.1. *Capacitatea civilă de exercițiu a persoanei fizice*

(12 pt, neîngroșat, italic, aliniat stânga) etc.

4.4. În conținutul teoretic al lucrării, denumirile capitolelor vor fi plasate la mijlocul și în partea de sus a paginii, iar celelalte elemente de structură - la nivelul paragrafelor. Capitolele vor începe pe pagină nouă.

4.5. Tabelele, figurile și graficele vor fi centrate și numerotate pe capitole. Exemplu: „Tabel nr. 1.3.” este tabelul 3 din capitolul 1. Pentru fiecare figură, tabel sau grafic, se va indica sursa de proveniență. Numărul și titlul unui tabel se trec deasupra acestuia; numărul și titlul figurii se trec sub imagine.

4.6. Indicațiile bibliografice vor cuprinde numele autorului, inițiala prenumelui, anul publicării (între paranteze), denumirea lucrării (scrisă italic), localitatea (unde este sediul editurii), editura sau revista în care a fost publicată lucrarea și paginația (dacă este cazul). Citările ulterioare ale aceluiași lucrări vor cuprinde doar numele autorului și inițiala prenumelui, expresia *op. cit.* și paginația.

În notele de subsol pot apărea precizări, comentarii și cel mai frecvent, surse bibliografice. Pentru simplificarea notelor, se folosesc adnotări cu caracter internațional, unele dintre ele abreviate și scrise cu caractere italice. Dacă lucrarea citată are mai mult de 3 autori, după menționarea primului autor, ceilalți se vor insera sub eticheta *et.al.* (*et alii*) sau *ș.a.* (și alții/și altele).

- ✓ *op. cit.* – se folosește pentru a face trimitere la o lucrare a unui autor deja menționată anterior în formă completă, atunci când între citarea inițială și cea actuală se află citate alte surse, iar autorul respectiv nu are menționată o altă lucrare. Se indică și pagina/paginile relevante.

Exemplu:

Prima citare (completă):

Popescu, Ion, „Drept constituțional”, Ed. Universitaria, București, 2020, p. 45.

Citări intermediare:

Ionescu, Maria, „Introducere în dreptul public”, Ed. Sigma, 2019, p. 12.

Georgescu, Andrei, „Instituții politice”, Ed. ProLex, 2021, p. 78.

A doua citare a lucrării lui Popescu:

Popescu, Ion, *op. cit.*, p. 102.

- ✓ *loc. cit.* (din loco citato – „în locul citat”) - se folosește atunci când o lucrare a aceluiași autor a mai fost citată anterior, dar între cele două trimiteri apar atât lucrări ale altor autori, cât și una sau mai multe lucrări diferite ale aceluiași autor. Prin *loc. cit.* se evită repetarea datelor editoriale, indicând că este vorba despre același loc (pagina sau paginile) din lucrarea citată anterior.

Exemplu:

Ion Popescu, „Drept penal general”, Ed. Universul Juridic, București, 2020, p. 45.

Maria Ionescu, „Teoria dreptului”, Ed. CH Beck, București, 2019, p. 102.

Ion Popescu, „Drept procesual penal”, Ed. Hamangiu, București, 2021, p. 77.

Ion Popescu, *loc. cit.*

Nota nr. 4 din exemplu se referă din nou la Drept penal general (nota nr. 1), pentru că între cele două apar:

- o lucrare a altei autoare (nota nr. 2)

- o altă lucrare a aceluiași autor, Ion Popescu (nota 3).

De aceea se folosește *loc. cit.*, nu *op. cit.* și nu *ibidem*.

- ✓ *Idem* – se folosește în cazul în care autorul este același ca în nota precedentă, dar este citat cu altă lucrare; *Idem* substituie numele autorului: *Idem*, [numele lucrării], [pagina/paginile].

Exemplu:

Popescu, Ion, „Drept civil”, Ed. X, 2020, pp.11-12.

Idem, „Contracte speciale”, Ed. Y, 2021 pp.15-17.

- ✓ *Ibidem* – se folosește atunci când există trimiteri succesive la același autor și aceeași lucrare: *Ibidem*, [pagina/paginile].

Exemplu:

Popescu, Ion, „Drept civil”, Ed. X, 2020, pp.11-12.

Ibidem. → Se referă exact la aceeași sursă și aceeași pagină.

Ibidem, p. 50 → Aceeași lucrare, altă pagină.

- ✓ *Apud* – se folosește atunci când se citează un autor, deși nu a fost studiat în mod direct și s-a preluat o idee sau un citat din articolul respectiv, citind-o sau citindu-l în lucrarea altui autor. În această situație, lucrarea din poziția 1 va fi cea a autorului la care s-a avut acces prin studierea lucrării care este menționată după *Apud* = citat după sau prin intermediul... (ordinea cronologică).

Exemplu:

Dacă nu ai consultat lucrarea lui Popescu, dar ai găsit un citat al lui Popescu în lucrarea lui Ionescu:

Popescu, Ion, *apud* Ionescu, Gheorghe, „Tratat de drept civil”, 2018, p. 123.

Anexa 3 a prezentului Ghid cuprinde un model pentru indicațiile bibliografice.

V. NORME PRIVIND COMBATEREA PLAGIATULUI ȘI PENTRU UTILIZAREA ETICĂ A INTELIGENȚEI ARTIFICIALE

5.1. (1) În elaborarea lucrărilor de licență și de disertație, constituie abatere gravă de la normele de integritate academică și este interzis plagiatul, autoplagiatul și plagiatul asistat.

(2) Constituie „plagiat” fapta de a prezenta drept creație sau contribuție științifică pretins personală într-o operă scrisă, inclusiv în format electronic, a unor texte, idei, demonstrații, date, teorii, rezultate sau metode științifice preluate din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale.

(3) Constituie „autoplagiat” republicarea unor părți substanțiale din propriile lucrări anterioare, inclusiv traduceri, fără a indica în mod corespunzător sau a cita originalul.

(4) Constituie „plagiat asistat” reformularea, cu ajutorul instrumentelor de inteligență artificială, a unor fragmente din lucrări științifice, cu scopul de a nu fi detectate de softuri antiplagiat.

5.2. (1) În elaborarea lucrărilor de licență și de disertație, constituie abatere gravă de la normele de integritate academică și este interzisă utilizarea instrumentelor de inteligență artificială pentru generarea de conținut de idei pretins original și a textelor argumentative sau analitice, pentru generarea integrală sau parțială a capitolelor de lucrări de licență / disertație, pentru generarea de citări, jurisprudență sau date fabricate, pentru reformularea unor texte în scopul mascării plagiatului („plagiat asistat”), precum și introducerea în sisteme AI a documentelor confidențiale sau care conțin date cu caracter personal, fără consimțământul expres și scris al persoanelor / instituțiilor în cauză.

(2) Utilizarea instrumentelor de inteligență artificială în redactarea lucrărilor de licență și de disertație este permisă numai ca asistent tehnic non-creativ, de exemplu pentru corectură lingvistică (gramaticală, de vocabular, de stil și fluentă), organizarea, structurarea și rezumarea ideilor proprii, transformarea grafică a unor tabele proprii, generarea formatărilor tehnice (alinieri, numerotare, generare automatizată a cuprinsului) etc. Instrumentele IA nu pot formula argumente juridice, opinii doctrinare sau interpretări ale legislației în locul studentului.

(3) Modulurile de utilizare etică a instrumentelor de inteligență artificială în activitatea academică sunt detaliate și exemplificate în [Ghidul pentru utilizarea etică a inteligenței artificiale de către studenții Facultății de Drept](#), publicat în noiembrie 2025.

5.3. Orice utilizare permisă a instrumentelor de inteligență artificială în redactarea lucrării de licență / de disertație trebuie menționată transparent, printr-o declarație explicită, în care se indică modelul IA utilizat, scopul și data utilizării. De regulă, această declarație se include în capitolul privind metodologia elaborării lucrării.

Exemplu de declarație privind utilizarea IA:

La realizarea acestei lucrări de licență/disertație, am folosit instrumente de inteligență artificială (ex. ChatGPT, versiunea X) pentru [specificați scopul – ex.: redactare de rezumat, corectură lingvistică, structurare idei]. Ideile, analizele și concluziile finale îmi aparțin exclusiv mie, ca autor al lucrării. Am verificat și am ajustat corespunzător toate informațiile generate automat. Am verificat independent acuratețea juridică a tuturor fragmentelor asupra cărora am utilizat instrumente IA. Nu am utilizat instrumente de IA pentru generarea conținutului de idei, argumentativ sau științific al lucrării.

5.4. (1) Lipsa mențiunilor privind folosirea permisă a instrumentelor de inteligență artificială în redactarea lucrării de licență / de disertație poate fi calificată drept fraudă academică. În caz de suspiciune, cadrul didactic îndrumător poate solicita studentului detalii suplimentare.

(2) Este obligatoriu ca studentul să păstreze în arhiva sa personală *prompt*-urile folosite (instrucțiunile sau întrebările adresate instrumentului de inteligență artificială) și *outuput*-urile obținute (răspunsurile generate de instrumentul de inteligență artificială pe baza *prompt*-urilor) în interacțiunea cu modelele IA, pentru a putea fi puse la dispoziția cadrului didactic îndrumător, la solicitarea acestuia.

5.5. Responsabilitatea finală pentru originalitatea conținutului, acuratețea și corectitudinea informațiilor incluse în lucrarea de licență / de disertație aparține studentului.

VI. VERIFICAREA LUCRĂRILOR DE LICENȚĂ ȘI DE DISERTAȚIE

6.1. (1) În cadrul Universității „Dimitrie Cantemir” din Târgu-Mureș se procedează la verificarea respectării standardelor de integritate academică, incluzând evaluarea originalității față de sursele existente (combaterea plagiatului) și a autenticității contribuției autorului (detectarea și analiza eventualului conținut generat cu ajutorul instrumentelor de inteligență artificială).

(2) Verificarea lucrărilor se face înainte de întocmirea, de către cadrul didactic îndrumător al lucrării, a referatului de apreciere asupra lucrării de finalizare a studiilor, prin intermediul software-ului pus la dispoziție de către Universitate, respectiv prin platforma Sistemantiplagiat.ro.

(3) Cheltuielile privitoare la implementarea procedurii de verificare a lucrărilor sunt asigurate de Universitate, inclusiv verificarea, o singură dată, a lucrării.

6.2. (1) Originalitatea lucrării și respectarea normelor privind combaterea plagiatului se verifică cu ajutorul Raportului de similitudine generat de Sistemantiplagiat.ro, care evidențiază Coeficientii de Similitudine, respectiv procentele împrumuturilor identificate în lucrarea analizată (măsura în care documentul este format din fragmente identice cu cele descoperite în alte texte).

(2) Se consideră că lucrarea poate fi susținută în fața comisiei de examen în situația în care Raportul de similitudine generat de Sistemantiplagiat.ro prezintă următoarele rezultate:

- ✓ Coeficientul de similitudine 1 (CS1) nu depășește 50%;
- ✓ Coeficientul de similitudine 2 (CS2) nu depășește 15% - în cazul lucrărilor de licență și 10% - în cazul lucrărilor de disertație.

(3) Depășirea acestor praguri nu indică în mod automat plagiatul. Decizia privind originalitatea lucrării aparține exclusiv îndrumătorului științific, care evaluează contextual fragmentele suspecte și poate solicita studentului explicații suplimentare.

(4) Lucrarea nu va fi admisă dacă, în urma analizei calitative, îndrumătorul științific apreciază că textele evidențiate de Sistemantiplagiat.ro în Raportul de similitudine ca fiind împrumuturi neautorizate sunt nelegitime și duc la concluzia lipsei originalității lucrării.

6.3. (1) Autenticitatea lucrării, respectiv eventualul conținut generat cu ajutorul instrumentelor de inteligență artificială, se verifică cu ajutorul Raportului de detectare conținut AI generat de

Sistemantiplagiat.ro, care oferă informații despre probabilitatea ca textul încărcat pentru verificare să fi fost creat cu ajutorul unor instrumente de inteligență artificială bazate pe GPT (ChatGPT, Bing, Bard, Jasper etc.).

(2) Se consideră că lucrarea poate fi susținută în fața comisiei de examen atunci când Raportul de detectare AI generat de Sistemantiplagiat.ro indică o probabilitate foarte scăzută de redactare cu AI („Redactare umană - niciun semn de AI”) sau când Indicatorul Conținut AI (ICAI) nu depășește 40%.

(3) Depășirea acestui prag nu indică în mod automat utilizarea nelegitimă a instrumentelor de inteligență artificială în redactarea lucrării. Rezultatele software-ului de detectare AI utilizat de universitate (Sistemantiplagiat.ro) nu sunt standardizate științific și sunt orientative, deci nu pot constitui singurul criteriu de evaluare a lucrării. Decizia finală privind existența conținutului generat cu ajutorul instrumentelor de inteligență artificială aparține îndrumătorului lucrării, care poate solicita studentului clarificări suplimentare.

(4) Lucrarea nu va fi admisă dacă, în urma analizei calitative, îndrumătorul științific apreciază că textele evidențiate de Sistemantiplagiat.ro în Raportul de detectare conținut AI ca fiind generate prin intermediul inteligenței artificiale reprezintă conținut neautorizat, neoriginal sau substituie analiza personală a studentului, conducând astfel la concluzia lipsei autenticității lucrării.

6.4. (1) Procedura de verificare a lucrărilor se realizează după cum urmează:

(2) Persoanele implicate în procedurile de verificare sunt operatorul sistemului, angajat desemnat de conducerea instituției, și îndrumătorul științific;

(3) Lucrările se transmit pe email Operatorului de sistem de către îndrumătorul științific, în vederea verificării gradului de similitudine și a eventualului conținut generat cu ajutorul instrumentelor de inteligență artificială;

(4) Operatorul sistemului introduce textul lucrării în platforma Sistemantiplagiat.ro și generează Raportul de similitudine și Raportul de detectare conținut AI.

6.5. În situația în care Raportul de similitudine și Raportul de detectare conținut AI se încadrează în coeficienții indicați mai sus ($CS1 \leq 60\%$, $CS2 \leq 15\%$ și $ICAI \leq 40\%$), operatorul generează și semnează Procesul verbal de verificare a lucrării și va introduce lucrarea în baza de date și, prin urmare, lucrarea va putea fi admisă în vederea susținerii de către îndrumătorul științific, prin întocmirea Avizului pentru susținere (Anexa 6) și a Referatului de apreciere (Anexa 7).

6.6. În situația în care, ca urmare a verificării, rezultă că cel puțin un coeficient este depășit, se generează un Raport complet de similitudine și/sau un Raport de detectare conținut AI, care, împreună cu Procesul verbal de verificare a lucrării (Anexa 5), va fi transmis îndrumătorului științific, în scopul reverificării din punct de vedere al originalității și al autenticității.

6.7. În cazul în care Avizul îndrumătorului privind admiterea lucrării în vederea susținerii este negativ, studentul poate retransmite îndrumătorului lucrarea refăcută, urmând a fi reluați pașii de verificare a coeficienților de similitudine și/sau de detectare a conținutului generat de inteligența artificială. Dacă nici al doilea Proces verbal de verificare nu a lucrării constată coeficienți de similitudine și/sau de detectare a conținutului generat de inteligența artificială în limita permisă, îndrumătorul științific poate respinge lucrarea.

6.8. Începând cu cea de-a doua verificare, studentul autor al lucrării va achita o taxă de 200 lei / lucrare. Operatorul va ține evidența fiecărei verificări suplimentare, urmând ca procesul verbal de verificare a lucrării și introducerea lucrării în baza sistemului să aibă loc numai după ce autorul lucrării prezintă dovada plății verificării suplimentare.

6.9. (1) Verificarea lucrării se poate face și la inițiativa studentului autor, contra unei taxe de

200 lei / lucrare / verificare, anterior transmiterii acesteia către îndrumătorul științific.

(2) În acest caz, studentul va transmite lucrarea pe email Operatorului de sistem cu minim 5 zile lucrătoare înainte de data limită pentru predarea acesteia către îndrumător. Transmiterea lucrării echivalează cu consimțământul studentului autor cu privire la prelucrarea datelor sale personale de către Operatorul de sistem, exclusiv în scopul verificării originalității și autenticității lucrării.

(3) Lucrarea nu va fi verificată decât dacă este însoțită de chitanța ce atestă plata taxei pentru verificarea originalității și autenticității, atașată în format electronic (pozată/scanată).

(4) Raportul de similitudine și Raportul de detectare conținut AI sunt trimise de către Operatorului de sistem către student, la adresa de email de pe care s-a transmis solicitarea de verificare.

VII. GRAFICUL ELABORĂRII LUCRĂRILOR DE LICENȚĂ/DISERTAȚIE

7.1. Pentru elaborarea lucrărilor de licență/disertație va fi respectat următorul grafic:

- până la data de 10.05.2026, studenții vor elabora și vor preda lucrările îndrumătorilor;
- în perioada 11.05.2026 – 24.05.2026, îndrumătorii lucrărilor de licență/disertație vor verifica lucrările;
- până cel târziu în data de 25.05.2026, îndrumătorul va trimite lucrarea Operatorului de sistem, în vederea verificării originalității și autenticității lucrării;
- în perioada 25.05.2026 – 19.06.2026, Operatorul de sistem verifică lucrarea prin intermediul platformei Sistemantiplagiat.ro și completează Procesul verbal de verificare a lucrării (Anexa 5), pe care îl transmite îndrumătorului lucrării;
- doar în cazul în care Procesul verbal de verificare a lucrării constată coeficienți de similitudine (CS1, CS2) și/sau Indicator conținut AI (ICAI) peste limita admisă, Operatorul de sistem generează un Raport complet de similitudine și/sau un Raport de detectare conținut AI, care vor fi transmise îndrumătorului lucrării, o dată cu Procesul verbal de verificare a lucrării;
- doar în cazul în care îndrumătorul lucrării nu avizează favorabil admiterea lucrării în vederea susținerii, până cel târziu în data de 21.06.2026, studentul poate retransmite îndrumătorului lucrarea refăcută, urmând a fi reluați pașii de verificare a coeficienților de similitudine și a eventualului conținut generat cu ajutorul instrumentelor de inteligență artificială, cu plata de către student a unei taxe de reverificare; dacă și al doilea Proces verbal de verificare a lucrării constată depășirea coeficienților de similitudine (CS1, CS2) și/sau a Indicatorului conținut AI (ICAI), lucrarea poate fi respinsă de către îndrumătorul științific;
- în perioada 22.06.2026 – 26.06.2026, îndrumătorul lucrării de licență/disertație va elabora Avizul privind admiterea lucrării în vederea susținerii (Anexa 6) și, dacă este cazul, Referatul de apreciere asupra lucrării de licență/disertație (Anexa 7);
- în perioada 29.06.2026 – 03.07.2026, studenții care au obținut Aviz favorabil privind admiterea lucrării în vederea susținerii (Anexa 6) și Referatul de apreciere asupra lucrării de licență/disertație (Anexa 7) se vor înscrie la secretariatul Facultății, în vederea susținerii examenului de finalizare a studiilor.

Prezentul Ghid a fost adoptat de Consiliul Facultății de Drept în ședința din 19.11.2025, în conformitate cu:

- prevederile Legii învățământului superior nr. 199/2023;
- prevederile Cartei Universității „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș;
- prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea examenelor de finalizare a studiilor universitare de licență și de masterat în cadrul Facultății de Drept a Universității „Dimitrie Cantemir” din Târgu-Mureș;

și în acord cu:

- Ordinul ministrului educației nr. 3106/2022, privind aprobarea Metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a examenelor de licență/diplomă și disertație, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul ministrului educației nr. 3692/2024 privind lista programelor recunoscute la nivel național în vederea stabilirii gradului de similitudine pentru lucrările de finalizare a studiilor, în ședința din 20.03.2024.

Consiliul Facultății de Drept:

Prof. univ. dr. Brîndușa Gorea - Decan

Conf. univ. dr. Ioana Toncean-Luieran – Prodecan științific

Conf. univ. dr. Oana Voica Nagy – Prodecan didactic

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „DIMITRIE CANTEMIR” DIN TÂRGU MUREȘ
FACULTATEA DE DREPT

Programul de studii:

LUCRARE DE LICENȚĂ / DISERTAȚIE

(denumirea temei lucrării de licență/disertație)

Coordonatorul lucrării:

Prof. univ. dr. MIRCEA POPESCU

Absolvent (ă):

IOAN MUNTEANU

Tîrgu Mureș

2026

PLANUL LUCRĂRII DE LICENȚĂ / DISERTAȚIE

I. ABSTRACT.....	
II. OBIECTIVELE (IPOTEZELE) LUCRĂRII.....	
III. METODOLOGIA ELABORĂRII LUCRĂRII.....	
IV. CONȚINUTUL TEORETIC AL TEMEI ANALIZATE	
CAPITOLUL 1 - ASPECTE GENERALE DESPRE ACTUL JURIDIC CIVIL.....	
1.1. REGLEMENTAREA ACTULUI JURIDIC CIVIL ÎN DREPTUL ROMÂN.....	
1.1.1. <i>Capacitatea civilă de exercițiu a persoanei fizice.....</i>	
1.2. CONDIȚIILE DE FOND ALE ACTULUI JURIDIC CIVIL.....	
1.3. etc.	
CAPITOLUL 2 etc.....	
.....	
BIBLIOGRAFIE.....	
V. CONCLUZII ȘI EVENTUALE IMPLICAȚII ALE LUCRĂRII.....	

ANEXA 3 – Indicații bibliografice

Bibliografia unei lucrări de licență / disertație trebuie să includă exclusiv surse științifice, academice și profesionale recunoscute, utilizate în mod transparent și citate conform regulilor prevăzute în Capitolul IV al Ghidului. Se recomandă utilizarea predominantă a surselor **primare** (legi, coduri, jurisprudență) și a surselor **secundare** (cărți, articole, studii), evitând sursele neacademice, nesigure sau cu autori neidentificabili.

Conținutul generat de IA nu este o sursă bibliografică, nici primară, nici secundară, nici webografică. Un model IA poate apărea menționat în declarația de utilizare (metodologie), nu în bibliografie.

I. Cărți, tratate și monografii

Nume Prenume, *Titlul cărții*, editura, locul și anul publicării.

Exemple:

- Dima, Bogdan, *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*, Ed. Universul Juridic, București, 2022.
- Muraru, Ioan; Tănăsescu, Simina, *Drept constituțional și instituții politice*, Ed. C.H. Beck, București, 2020.
- Pop, Liviu; Popa, Ionuț-Felix; Vidu, Steluța, *Tratat de drept civil. Obligațiile*, Ed. Universul Juridic, București, 2021.
- Dobrinoiu, Mircea, *Drept penal. Partea generală*, Ed. Universul Juridic, București, 2023.
- Ștefănescu, Ion Traian, *Tratat teoretic și practic de drept al muncii*, Ed. Universul Juridic, București, 2021.

II. Articole și studii publicate în reviste de specialitate

Nume Prenume, „Titlul articolului”, în *Titlul revistei*, nr./an, pp. X–Y.

Exemple:

- Boroș, Alexandru, „Aspecte actuale privind răspunderea penală în contextul digitalizării”, în *Revista de Drept Penal*, nr. 2/2023, pp. 45–56.
- Bîrsan, Corneliiu, „Aplicarea Convenției Europene a Drepturilor Omului în jurisprudența internă”, în *Pandectele Române*, nr. 10/2022, pp. 15–32.
- Sitaru, Bianca, „Protecția datelor cu caracter personal în dreptul european”, în *Revista Română de Drept European*, nr. 1/2024, pp. 71–84.
- Mihai, Adrian, „Contractele inteligente și provocările reglementării”, în *Revista de Drept Comercial*, nr. 3/2023, pp. 112–126.

III. Legislație

Act normativ – număr/an – titlu complet – publicat în... (Monitorul oficial al României, partea I, nr. ... din / Jurnalul Oficial etc.).

Exemple:

- Codul civil al României, republicat în Monitorul oficial al României, partea I, nr. 505/2011.
- Codul penal al României, Legea nr. 286/2009, publicat în Monitorul oficial al României, partea I, nr. 510/2009.
- Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată în Monitorul oficial al României, partea I, nr. ...
- Regulamentul (UE) 2016/679 (GDPR).
- Regulamentul (UE) 2024/1689 privind Inteligența Artificială (AI Act).

IV. Documente oficiale ale instituțiilor europene și internaționale

Instituția, titlul documentului, anul, link oficial.

Exemple:

- Comisia Europeană, *Guidelines on the Responsible Use of Generative AI in Research*, versiunea 2025.
- Consiliul Europei, *Framework Convention on Artificial Intelligence, Human Rights, Democracy and the Rule of Law*, 2024.
- OECD, *AI Principles*, 2019/2024.
- UNESCO, *Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence*, 2021.

V. Jurisprudență (instanțe naționale și internaționale)

Instanță, decizia/nr./data, publicare (locul publicării).

Exemple:

- ÎCCJ, Decizia nr. 21/2022 (RIL), publicată
- Curtea Constituțională, Decizia nr. 405/2016, publicată
- Judecătoria Târgu-Mureș, Sentința nr. 11/2025 (nepublicată)
- CEDO, *Baka c. Ungaria*, Hotărârea din 23 iunie 2016, publicată
- CJUE, C-311/18, *Schrems II*, Hotărârea din 16 iulie 2020, publicată

VI. Webografie

Webografia completează, dar nu poate înlocui bibliografia clasică (cărți, articole, legislație, jurisprudență). Se utilizează doar surse cu valoare academică, având autori identificați și referințe verificabile.

Exemple:

- Reviste de specialitate publicate pe internet;
- Baze de date academice (SSRN – Social Science Research Network, HeinOnline, JSTOR);
- European e-Justice Portal
- EUR-Lex (pentru legislația UE)
- Curia (jurisprudență CJUE)

Nu se includ în webografie:

- conținut generat de instrumente de inteligență artificială (texte, citări, explicații fără surse verificabile);
- site-uri fără autori identificați;
- articole de presă;
- bloguri, forumuri, pagini neacademice;
- enciclopedii colaborative (ex. Wikipedia);
- materiale fără valoare academică (prezentări PowerPoint, cursuri nepublicate etc.).

Exemplu de indicație pentru webografie:

Recomandarea nr. R (86) 12 privind măsurile de prevenire și reducere a volumului excesiv de activitate al instanțelor, adoptată de Comitetul de Miniștri la data 16 septembrie 1986 la cea de-a 399-a reuniune a Adjunților Miniștrilor, disponibilă la adresa web www.csm1909.ro, accesată la data de 15.11.2025.

UNIVERSITATEA
Dimitrie Cantemir

Târgu Mureș, România
Str. Bodoni Sándor nr. 3-5
Tel.: +40-365-401.127
Fax: +40-365-401.125
E-mail: universitate@cantemir.ro
Web: www.cantemir.ro

ANEXA 4 – Cerere pentru solicitarea temei lucrării de licență/disertație

**APROB,
DECAN**

DOAMNĂ/ DOMNULE DECAN,

Subsemnatul(a) _____,
student(ă)/masterand(ă) al Universității „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș, Facultatea de Drept
specializarea/program de masterat _____
vă rog să binevoiți a-mi aproba ca temă a lucrării de licență/disertație _____

_____,
sub coordonarea științifică a _____.

Aviz coordonator științific,

.....

Semnătura

Data

ANEXA 5 – Proces-verbal de verificare a lucrării

PROCES-VERBAL DE VERIFICARE A LUCRĂRII DE LICENȚĂ / DISERTAȚIE

Autorul

Titlul lucrării

Îndrumător științific

Facultatea

Tipul lucrării: Lucrare de licență / Lucrare de disertație

Evaluarea raportului de similitudine indică următoarele:

- ☐ Lucrarea nu conține împrumuturi neautorizate;
- ☐ Lucrarea poate să conțină împrumuturi neautorizate*;
- ☐ Coeficienții de similitudine se încadrează în limitele admise, conform Ghidului de elaborare și redactare a lucrărilor, respectiv:

✓ CS1 = ...%

✓ CS2 = ...%

Evaluarea raportului de detectare a conținutului generat de inteligența artificială indică următoarele:

- ☐ Probabilitate foarte scăzută de redactare cu AI: 0% - 40%;
- ☐ Probabilitate scăzută, redactare mixtă cu AI (utilizare parțială AI): 41% - 60%**;
- ☐ Probabilitate mare de redactare cu AI: 61% - 100%**.

✓ Indicator conținut AI (ICAI) = ...%

Observațiile Operatorului Sistemului (dacă este cazul):

Data

Operator sistem

*În acest caz, se generează Raportul sumar complet de similitudine, care va fi transmis către îndrumătorul științific al lucrării.

** În acest caz, se generează Raportul de detectare conținut AI, care va fi transmis către îndrumătorul științific al lucrării.

ANEXA 6 – Avizul îndrumătorului pentru susținere

**AVIZUL ÎNDRUMĂTORULUI
PRIVIND ADMITEREA LUCRĂRII ÎN VEDEREA SUSȚINERII**

Declar că am luat la cunoștință conținutul Procesului-verbal de verificare a lucrării de licență / de disertație transmis de Operator sistem pentru lucrarea de licență / de disertație:

Autorul.....

Titlul.....

I. Evaluarea originalității lucrării

În urma analizării Raportului de similitudine generat de Sistemantiplagiat.ro, constat următoarele:

☐ **Lucrarea nu conține împrumuturi neautorizate.**

☐ **Împrumuturile depistate în lucrare sunt autorizate.**

Împrumuturile identificate sunt preluate în scop de analiză, comentariu, critică sau exemplificare și sunt însoțite de indicarea corectă a sursei. Termenii, expresiile, propozițiile sau frazele evidențiate în Raportul de similitudine reprezintă elemente neprotejate juridic prin drept de autor, conform art. 9 din Legea nr. 8/1996, privind dreptul de autor și drepturile conexe.

☐ **Împrumuturile depistate în lucrare sunt neautorizate.**

În lucrare sunt identificate fragmente preluate din alte surse fără citare, fără justificarea folosirii în scop academic și fără a se încadra în limitele admise de Ghidul Facultății (CS1 =%; CS2 =%).

II. Evaluarea autenticității contribuției autorului

După analizarea Raportului de detectare conținut AI generat de Sistemantiplagiat.ro, constat următoarele:

☐ **Probabilitate foarte scăzută de redactare cu AI.**

Lucrarea nu ridică suspiciuni privind utilizarea neautorizată a instrumentelor de inteligență artificială.

☐ **Utilizarea instrumentelor de inteligență artificială se încadrează în limitele eticii academice.**

Fragmentele evidențiate nu substituie analiza proprie a studentului și nu afectează autenticitatea lucrării.

☐ **Lucrarea a fost generată în tot sau în parte prin folosirea neautorizată a instrumentelor de IA.**

Fragmentele evidențiate sugerează preluarea nelegitimă sau utilizarea modelelor IA în scop de generare a textului, substituind contribuția personală a autorului (ICAI =%).

III. Concluziile coordonatorului lucrării de licență/disertație:

☐ **Avizez favorabil susținerea lucrării.**

Lucrarea este originală, autentică și respectă standardele academice minimale pentru finalizarea studiilor universitare.

☐ **Lucrarea necesită revizuire și o nouă verificare.**

Lucrarea prezintă deficiențe privind originalitatea și/sau autenticitatea, care impun refacerea unor secțiuni și reluarea procedurii de verificare conform Ghidului.

☐ **Nu avizez favorabil susținerea lucrării.**

Lucrarea nu respectă standardele de integritate academică, lipsind originalitatea și/sau autenticitatea, în urma analizei calitative privind împrumuturile neautorizate și/sau conținutul generat cu ajutorul IA.

Alte observații (dacă este cazul):

Data

Îndrumător științific

ANEXA 7 – Aprecieri asupra lucrării de licență/disertație

REFERAT DE APRECIERE ASUPRA LUCRĂRII DE LICENȚĂ/DISERTAȚIE

1. Absolventul(a) _____
2. Facultatea de Drept _____
3. Programul de studii _____
4. Tema lucrării de licență/disertație _____

5. Aprecieri asupra conținutului lucrării

- mod abordare	Nota:	
- complexitate	Nota:	
- elemente de originalitate	Nota:	Media:

6. Aprecieri asupra formei

- spiritul ordinii și esteticii	Nota:	
- claritatea prezentărilor	Nota:	Media:

7. Stilul de lucru

- conștiinciozitate	Nota:	
- ritmicitate de lucru	Nota:	
- participare la consultații	Nota:	Media:

8. Documentarea

- bibliografică	Nota:	
- faptică	Nota:	
- corectitudinea modului de
indicare a sursei bibliografice	Nota:	Media:

9. Concluzii:

Analizând conținutul, nivelul calitativ, cât și modul de elaborare a lucrării de licență/disertație, propun admiterea acesteia pentru susținerea în fața Comisiei examenului de licență/disertație în sesiunea _____.

Nota propusă: _____

Coordonator științific,

Am luat la cunoștință despre faptul că, în conformitate cu art. 259, alin. 1 din Legea învățământului superior, nr. 199 / 2023, autorii lucrărilor de licență, de disertație și de doctorat răspund pentru asigurarea originalității conținutului acestora, iar îndrumătorii lucrărilor de licență, de disertație și de doctorat au obligația de diligență în ceea ce privește verificarea conformității lucrărilor științifice în raport cu cerințele specifice unei creații originale.

Coordonator științific,
(grad didactic, numele, prenumele și semnătura)

Autorul lucrării
(numele și prenumele)

Târgu Mureș, la data de _____

**DECLARAȚIE PE PROPRIA RĂSPUNDERE
PRIVIND ORIGINALITATEA LUCRĂRII DE LICENȚĂ / DISERTAȚIE**

Subsemnatul(a) _____,
identificat cu CI seria _____, nr. _____, student(ă) / masterand(ă) în anul _____, la _____ din cadrul Universității „Dimitrie Cantemir” din Târgu-Mureș, declar pe propria răspundere, cunoscând sancțiunea pentru infracțiunea de fals în declarații, că lucrarea de licență / disertație cu titlul _____, realizată sub coordonarea științifică a doamnei / domnului _____, **este opera mea intelectuală, este originală, nu este plagiată și nu este generată cu ajutorul instrumentelor de inteligență artificială.**

De asemenea, declar că mi s-a adus la cunoștință de către coordonatorul științific al lucrării că:

- autorii lucrărilor de licență, de disertație și de doctorat răspund pentru asigurarea originalității conținutului acestora;
- este interzisă comercializarea lucrărilor științifice în vederea facilitării falsificării de către cumpărător a calității de autor, conform art. 259, alin. 1 din Legea învățământului superior, nr. 199 / 2023;
- în cazul încălcării acestor obligații și interdicții, voi suporta consecințele legale.

Târgu-Mureș

Data _____

Nume și prenume absolvent
